

ARTISTIEKE KEUZES

¶ *‘Onze grootste ambitie is en blijft om kunstenaars te helpen. Een andere ‘secret agenda’ is er niet en is er nooit geweest.’ (nadine)* Algemeen kunnen we stellen dat, ondanks de verschillende identiteiten, werkingen en klemtonen, de meeste werkplaatsen met mekaar gemeen hebben dat ze in de eerste plaats kiezen voor de artiest, en niet zozeer voor een project of creatie. Die keuze is in een aantal gevallen impliciet, vanuit het onderzoek van de werkplaats waarbij een interactie wordt aangegaan met bepaalde kunstenaars. Of omdat ze bepaald wordt door gegevens als ruimte of thematiek.

¶1. Een keuze voor de kunstenaar

Een aantal werkplaatsen, zoals wp Zimmer, FLACC, AIR Antwerpen of de Pianofabriek identificeert zich expliciet met de artiesten waar men voor kiest. Dit bepaalt hun vorm en werking.

¶ *‘FLACC is een werkplaats voor beeldende kunsten, maar we spreken zelfliever over een werkplaats voor beeldend kunstenaars. We zijn immers vooral bezig met een kunstenaarsbeleid waarin de kunstenaar centraal staat. Het gaat over een subtiele invulling, maar ik denk dat het zich zo op de juiste manier weet te verhouden tegenover de decretale term. Een kunstenaarsbeleid draait vooral rond de verhouding tussen een kunstwerk en het publiek, terwijl wij ons hier veeleer in de tussenruimte tussen kunstenaar en creatie bevinden.’ (Steven op de Beeck – FLACC)*

Deze organisaties werden meestal opgericht met de intentie een kader te bieden waarbinnen de meest aangewezen ondersteuning voor elke individuele artiest geboden wordt. Samen met de kunstenaar in kwestie wordt beslist welke condities de beste zijn voor zijn onderzoek of creatieproces. Elke organisatie biedt een interface waarbinnen een aantal werkmodellen op maat worden ingezet.

¶ *‘Toen Barbara Van Lindt en ik hier toekwamen zijn we vertrokken vanuit een partnership met de artiest, en zijn we gaan kijken hoe we hem kunnen helpen. Zo zijn we op het begrip “maatwerk” gekomen. We bekijken wat de kunstenaar zijn parcours is en gaan specifiek assisteren daar waar het nodig is. En de meeste aandacht moet dan gaan naar beginnende kunstenaars.’ (Patrick Sterckx, WP Zimmer).* ¶ *‘Energijds wil ik me richten op de jong afgestudeerden theater en dans. Anderzijds is er de groep artiesten die bij de structurele subsidieronde uit de boot zijn gevallen omdat ze een structuur rond één kunstenaar hadden. Daarnaast is er een uitstroom uit PARTS, jonge mensen die alleen al door onze geografische ligging de weg vinden. Het is in de keuze tussen al die artiesten moeilijk om strikte criteria te handhaven. In principe gebeurt die keuze eigenlijk à la tête du client. We vertrekken natuurlijk*

vanuit de artistieke kwaliteit van het project. Ik ga samen zitten met de kunstenaars, en we beslissen aan de hand van het project welke vorm van ondersteuning de beste is.’ (Linda Suy – De Pianofabriek)

In een aantal gevallen gaat het in de werkplaatsen dus om de ondersteuning van jonge of net afgestudeerde makers, of om de tussengeneratie die al enkele jaren ervaring heeft in het veld. Toch stellen een paar onderzochte werkplaatsen, zoals FLACC of Danscentrum Jette, dat het voor hen, niet noodzakelijk om dezelfde redenen, ook belangrijk is om niet enkel in te zetten op het segment van de jonge, mobiele kunstenaars of ‘residentiehoppers’. Ze willen hun werking ook openhouden voor een breder spectrum aan artiesten. Voor sommige organisaties lijkt de uitnodiging aan een artiest dan weer minder gebonden aan leeftijd of andere criteria. Zij omschrijven hun keuze als subjectief, en afhankelijk van de vraag die een kunstenaar wil onderzoeken. nadine en Bains::Connective verwijzen in die zin ook naar het evolutief zijn. Een parcours van een artiest wordt niet per definitie gevolgd: er is geen engagement voor meerdere jaren. Wp Zimmer kiest dan weer wel resoluut voor een engagement op lange termijn, wat vrij uniek is binnen het veld van de werkplaatsen.

¶2. Clusterwerking

Naast de organisaties die werden opgericht vanuit de gedachte van een kunstenaarsbeleid, werkt een aantal werkplaatsen rond een collectief van kunstenaars en/of onderzoekers, zoals foAM, CARGO, Q-O2, Firefly en Constant. De kernleden van deze werkplaatsen gaan voor elk project, onderzoek of productie een interactie aan met andere kunstenaars of wetenschappers. In de meeste gevallen zijn de processen en het bevragen van de processen zeer belangrijk binnen deze werkwijze.

¶ *‘Q-O2 bestaat uit een kleine groep artiesten, verwante zielen die andere artiesten bij hun projecten betrekken. De kerngroep nodigt afhankelijk van elk project artiesten uit voor een onderzoek. Dat haakt in op de muziekwereld, die op zich al erg sociaal is. Hij is gebaseerd op een heel simpel principe: mensen spelen samen. De artistieke keuzes die we maken leunen aan bij het minimalisme. Projecten worden vaak geïnitieerd door artiesten die op zoek zijn naar de mogelijkheden van hun instrument. Het gaat om materiaalstudie. Dat kan in verhouding gebeuren met anderen, met een ruimte, met beelden... Het gaat steeds om een uitwisseling: een inhoudelijke dialoog tussen Q-O2 en de artiesten, die voor beiden verrijkend is.’ (Els Van Riel – Q-O2)*